

év alatt, ha a nemzeti kormány helyett a hatalom továbbra is Kristóffyék kezében marad.

Elképzelheti mindenki, hogy ha a csak egyetlen egyszer-féle zsebkendőszavazások diadalmaskodtak volna, ez év alatt már meg volna szavazva a létszámemelés és gazdaságilag is ki volnánk már szolgáltatva Ausztria parancsának és érdekeinek. Perczel Dezső zsebkendőjével akármilyen hosszú lejáratu szerződést is el lehetett volna fogadtatni.

A mai évforduló napon hátatell megnyugvás kell, hogy áthassa minden igaz magyar lelkét, hogy Perczelék és Kristóffyék helyett a nemzeti kormány intézi az ország sorsát.

ORSZÁGGYÜLÉS.

A képviselőház ülése.

Budapest, április 8.

Elnök: Fusth Gyula.

A tanítói javaslat.

Vajda Sándor: A javaslatot elhamarkodottnak tartja, azt a benyomást teszi rá, hogy a kormány csak azért vette elő, hogy az általános választói jog megvalósítását elodázza és eltérítse a figyelmet arról, ami most Magyarország és Ausztria között folyik, a kiegyezési tárgyalásról, amelyeknek a vége mégis csak az lesz, hogy minden marad a régibe. (Zaj.)

Baloghy Ernő: A próféták már meghaltak!

Vajda Sándor: Ez a javaslat államosítja az iskolákat, de őket továbbra is az egyház által tartatja tenn. Ezértők, akik az egyházaikat képviselik.

Elnök: Ugy értem, hogy a képviselő ur azt mondta, hogy ők itt az egyháziakat.

Vajda: Egyház érdekeit.

Elnök: . . . képviselik. A képviselők egyedül kerületeiket s a nemzet érdekeit képviselik (Ugy van!)

Vajda Sándor: Bocsánat, nem vagyok jogász, azt hittem, hogy az egyházi is ez államhoz tartozik. Ha tévedtem, tessék annak tulaj-

donítani. Ez a hermafrodita javaslatot . . . (Zaj.)

Elnök: Ezért a kifejezésért a képviselő urat rendre utasítom (Helyeslés.)

Vajda Sándor: . . . Nem fogadhatják el, mert őket a legmélyebben sértik. (Derűtség.) Erőszakkal senkit sem lehet egy nyelvre megtanítani, úgy ahogy az iskolában nem tanuljuk meg a latin vagy a görög nyelvet, úgy nem fogják megtanulhatni a magyar nyelvet a nemzetiségi gyerekek. (Ellentmondás.) De ha megtanulják is, elfelejtik, mert kivel beszélnek az iskolából kikerülve magyarul. A szolgabírával, aki azt mondja nekik: várj kint és a csendőrökkel, akik leszitják őket.

Egy hang: És az orvossal! (Derűtség.)

Néry Ferenc: Aki pedig mérget ad neki. (Élénk derűtség.)

Vajda Sándor: Kérem én mint orvos látva, hogy milyen nagy baj, hogy a körorvosok nem értik a nép nyelvét. Erőszakkal nyelveket tanítani nem lehet. Ezek után felolvasásba kezd: A javaslatból felolvasott mondatokat kommentálja és bírálja.

Elnök: többször figyelmezteti, hogy hangosabban beszéljen, mert a gyorsírók nem hallják amit mond

Vajda Sándor: Szünetet kér.

Elnök: Tízperc szünetet ad.

Szünet után.

Návay Lajos alelnök.

Elnök: Elnök az ülést újból megnyitja.

Vajda Sándor: A törvényjavaslat szakaszait bírálja.

Elnök: Kérem a képviselő urat méltóztatásuk közelebb jönni, mert beszédét nem lehet hallani.

Vajda Sándor: Az ő irományai ott vannak, ő a helyét nem hagyhatja el. (Folytatja beszédét.)

Elnök: Ismételtten figyelmezteti, hogy jöjjen közelebb.

Vajda Sándor: Eddig hallották beszédemet, most egyszerre nem. (Nagy zaj.)

Elnök: Kérem nekem a gyorsírók jelentették, hogy nem tudják a képviselő ur beszédét jegyezni; nekem kötelességem a képviselő urat figyelmeztetni.

Ugron Gábor: Kötelessége hangosabban beszélni.

Vajda Sándor: Mutassák meg neki a házszabályokból az erre intézkedő paragrafust.

Elnök: A nyilvánosság érdekében köteles hangosan beszélni.

Vajda Sándor: Hát most mit tegyek?

Elnök: Kérem tessék hangosabban beszélni, vagy tessék közelebb jönni.

Vajda Sándor (hangosabban) folytatja beszédét.

A dunapataji választás.

Vajda Sándor beszél egynegyed 2 óráig, amikor Návay Lajos elnök jelenti, hogy a dunapataji választásról és a választás színhelyéről Nagy György és ifj. Madarász József képviselők sürgőnyt küldtek az elnökségnek, melyben bejelentik, hogy mentelmi jogukat megsértették. Ez ügyet átteszi a mentelmi bizottsághoz.

Maniu Gyula a házszabályokhoz kér szót és azt mondja, hogy elnök ismertesse a tényállást.

Elnök hivatkozik a házszabályokra, hogy a mentelmi jog megsértése vita nélkül a bizottsághoz tétessék át.

Ezután folytatták a tanítói javaslat tárgyalását.

Skicsák Ferenc tót nemzetiségi szólalt fel, aki folytonos derűtség közben beszélt, különösen akkor tört ki viharos derűtség és taps a néppárton, amikor azt mondta hogy: Igen tisztelt van barátom Hencz Károly.

Skicsák Ferenc határozati javaslatban kéri, hogy levegye a kormány a javaslatot a napirendről és készítsen újabb javaslatot és foglalja bele a kötelező állami biztosítást.

Förster Ottó: A butaság ellen is kellene biztosítani.

Az ülés ezután fél 3-kor véget ért.

Nemzetiségi népgyűlés. Désről jelentik április 6-án Désen a nemzetiségi parasztság tiltakozó népgyűlést tartott a tanítói törvényjavaslat ellen. A gyűlésen mintegy 5—600-an vettek részt a vármegye három választókerületéből. A gyűlés élén Vajda Sándor orsz. képviselő öccse, Vajda János állott. A gyűlés rendben folyt le.

A munkásügyi bizottság ülése. Fővárosi tudósítónk jelenti: A képviselőház munkásügyi bizottsága ma délelőtt ülést tartott, melyen a cselédtörvény előadója Bernáth István, a munkáslakásokról szóló törvény előadója Madarász Józsefet választotta meg.

jelmezt varrni, sugni és balletet táncolni, Déryné rászól:

— Az a kérdés, barátom, tud-e frizirozni?

Amire a német büszkén rátelel:

— Hiszen az a tanult mesterségem!

A második felvonás Kassán játszik. Az egész város arról pletykál, hogy Déryné Szepessynek a kedvese. Annyi a valóság, hogy szerelmesek egymásba, a gróf meg is látogatja a művésznőt gyakorta, de Déryné nem fogad el tőle mást, mint egy-egy virágcsokrot. Azonban ez is elég a kisvárosi nénikéknek: a dolgot felfújják s rövidesen tönkreteszik Déryné hírnevét. A segítség onnan jön, a honnan nem is remélik: Szepessyné meglátogatja a művésznőt és ajándékkal elhossa a menyasszonyi ruháját. Házas életében boldogtalan: szereti a férjét s nem kap viszonzószerelemet. Most az a babonája hogy ha elajándékozza a menyasszonyi ruháját, megmenti a boldogságát. Aztán elégtételt is akar adni a méltatlanul meghurcolt Dérynének; tudja, hogy a rágalomnak semmi alapja sincs, mert ha lenne, a férje nem engedte volna meg a látogatást.

Déryné szíven van találva. Ennek az aszszonynak boldognak kell lennie! Szepessyné elhozta a kis fiát is; az meg félve húzódik el Dérynétől:

— Nem csókolom meg! Nem szeretem a nénit!

Déryné hirtelen határoz: bucsu nélkül elhagyja Kassát és menekül Erdélybe.

A harmadik felvonás a királyhágón átve-

zető országúton játszik. A színésztrupp szeke-
rének eltört a kereke s kénytelen-kelletlen
állomást tartanak az erdei tisztáson. Ott talál-
koznak Egressy Gabival, aki már ötödször szö-
kött vissza hazulról a színézekhez. Rájuk talál
Szepessy is: Déryért jött s vele akarja vinni
az egész társaságot Kassára. Déryné nem en-
ged az ostromnak.

— Elűzött a szégyenletes tudat, hogy nincs
jogom a hűségéhez. Haza fog menni, Teodor.
És egy hitvest fog otthon találni, akire csak
akkor lesz méltó, ha megismerte szívét. Haza
fog menni és hálásan fogja megcsókolni a da-
cos kis fiát, aki egyszer tőlem megtagadott
egy csókot.

Azzal elválnak. A színészek neki mennek
a küzdelmes vándorlásnak:

— Előre, komédiások!

A gróf leveszi kalapját és némán néz a tá-
vozók után.

III.

Nem valami gazdag ez a mese a cselek-
vényben; és mégis Déryné egyike Herczeg
leggazdagabb alkotásainak. Értékét nem az adja
meg, a mit megis, hanem a hogyan megírja.

A darab nyelvezte maga művének. Az
egyszerű hétköznapi magyar társalgási nyelvet
Herczeg bevonta a XIX. század elejének színe-
zetével s így alkalmazta hol a humor, hol a
pattogó szellemesség, hol a mély érzések kite-
jezésére. Ebben van a darabnak legfőbb érdeme
s ez szerez legfőbb élvezetet a közönségnek.

Az egyes jelenetek korfestő ereje is pom-
pásan érvényesül. Ebben a tekintetben kivált
a első felvonás igen értékes; humor alatt sok
komoly igazságot mond el s kacagva, szomorú
képet mutat be.

Az egyes jellemekben kevés az egyéniség,
mind csak típus. Típus maga Déryné is: a mű-
vészetért élő-haló színésznő típusa. Ez azonban
érthető. A darab cselekvénye vékonyka, csupa
epizód, tele epizód szereplőkkel is, ilyen eset-
ben nem lehet kész jellemeket alkotni. Annál
inkább tele van a darab költészettel. Csupa
költészet minden jelenet, a párbeszéd, az
egyes szerepek. Olvasmányának gyönyörű —
hogy szinpadon miként válik be, az mindig a
színészekről függ.

Herczeg e legújabb darabjában tág tere
van az igazi tehetségnek az érvényesülésre, de
ugyan kellemetlen a helyzete a színészmester-
embernek. Az egyes szerepeknek csak körvo-
nalait adja meg a szerző, a színésznek kell azt
kitöltenie: élettel, ha van tehetsége, szürkeség-
gel, ha egyébre nem képes.

Nálunk hárman értették meg ezt a fel-
adatot: Tóth Elek, Pa ásthy és Simon Mariska.

Tóth Eleknek egészen az egyéniségébe
vágott Szepessy gróf szerepe. Tudott ur-
lenni minden ízében. Az első felvonásban hely-
yes volt a németes kiejtés, a többiben a ma-
gyarosság. Az első felvonásban lobbanékonyság,
a többiben mély szerelem, de mindvégig az a
bizonyos arisztokrata hűvösség. Megjelenése,
öltözéke is teljesen kifogástalan volt.

Politikai hírek.

Budapest, április 7.

A kiegyezés.

Vasárnap délelőtt tizenkettő órákor a miniszterelnökségi palotában két óra hosszat tartó konferencia volt. A tanácskozáson, amelyen értesülésünk szerint végleg megállapodtak a kiegyezési tárgyalások folyamán követendő magatartásukat illetőleg. Kossuth Ferenc és gróf Andrássy Gyula kivételével valamennyi miniszter, továbbá Sztéryni József, Popovics Sándor és Mezőssy Béla államtitkárok vettek részt. Gróf Zichy Aladár, a király személye körüli miniszter délután 5 óra 15 perckor a nyugati pályaudvarról Bécsbe utazott. Utazását nyilvánvalóan a mai konferencián határozta el, amire abból is következtethetünk, hogy nem termes kocsijában, hanem kis fülkében utazott.

Wekerle Sándor miniszterelnök ma több mint másfél óra hosszáig beszélgetett Széll Kálmánnal, ami élénk feltűnést keltett különösen a függetlenségi körökben, akik a legkülönbözőbb kombinációkat fűzték hozzá. Beszéltek többek közt arról, hogy Széll Kálmánnak újabb formulája volna a kiegyezés kérdésében, mely alkalmas volna egyrészt a függetlenségi képviselők megnyugtására, másrészt az osztrák kormányval való megegyezésre. Egy hírlapírónak volt is alkalma Széll Kálmán e dologban megkérdezni. Széll Kálmán ezt mondta az újságíróknak:

— Szó sincs róla, hogy én bármiféle formulával foglalkoznám. A miniszterelnök csupán tájékoztatott a kiegyezés mai állásáról és mivel annak idején ez ügyvel elég alkalmam volt foglalkozni, én is tettem a beszélgetés alatt némi megjegyzéseket. Minden egyes híresztelés önkényes mese.

A kiegyezés dolgáról Bánffy Dezső is folytatott eszmecsere-t több függetlenségi képviselővel a Ház folyosóján, akik azt vitatták, hogy

Palásthy a német színigazgató mellékes szerepét kitűnő alakításával az első közé emelte. Egészen jelentéktelen részekből, mint a milyen a II. felvonásban a karénekesek dirigálása, tapsokra ragadó jelenetet tudott csinálni. Természetes, jóízű humora mindvégig állandóan derűtségben tartotta a nézőket.

Simon Mariska kivált az öltözködésben tulszabá ment; olyan ríktó maskurában még száz év előtt sem jártak a direktornék. Egyébként azonban kihasználta szerepének minden árnyalatát; a II. felvonásbeli kávézás jelenetét legértékesebb sikerei közé számíthatja.

A többiek nem érték el azt a színvonalat, a melyet ez a darab megkövetel akkor, ha a színész sikert akar aratni.

A címszerep kiosztása fölötté szerencsétlen. E. *Kovács* Mariska sok olyan szerepet játszott már, a mely másnak is jó lett volna, de már Déryné egyes egyedül nekivaló a társulatban. Ezt a szerepet csak Erdélyiné tehetsége, alakító képessége és vonzó egyénisége tudta volna diadalra vinni. Az a kis ének olyan mellékes, hogy bátran ki is lehetett volna hagyni. *Károlyi* Leona, a kinek a szerepet kiosztották, kitűnően énekelt, de megjátszani Déryné nem tudta, mert nem képes rá. A csupa érzés szerepből kivesszett csaknem minden érzés. A II. felvonásban a Szepessynével való jelenete alatt egy tragédiát kell eljátszania némán; maradt belőle annyi, hogy kezével eltakarta az arcát. A III. felvonásban Chloé ébredése végtelen finom dolog: vallomás és lemondás, jelképben. Lett belőle száraz, iskolai szaválás. Mély érzés, nagy drámai gya-

a függetlenségi pártnak szorosán körül kell határolnia a kiegyezés felől álláspontját és követelményeit. Efelől aztán beható vitaközös támadt.

A Magyar Tudósító esti kiadása szerint Wekerle, Kossuth és Darányi miniszterek ma délután 5 órákor a gyorsvonattal Bécsbe utaztak a kiegyezési tárgyalások folytatására. Kiséretökben voltak Popovics, Sztéryni és Mezőssy államtitkárok, Ottlik Iván, Teleszky János dr. miniszteri osztálytanácsosok, Koós Jenő, Thor-may Géza dr. és Bácsy István titkárok.

Siralmas obstrukció.

A nemzetiségi obstrukciója a nem állami tanítókról szóló törvényjasklat ellen siralmasan vergődik. A nemzetiségieknek korán elfogyott a lélekzetük. Az általános vitához még négy szónokuk van feliratkozva, úgy hogy csütörtökön, legkésőbb pénteken befejezik a javaslat általános vitáját és szombaton már a részletes tárgyaláshoz faghat a Ház.

A függetlenségi párt értekezlete.

Az országgyűlési függetlenségi párt ma este 6 órákor Batthyány Tivadar gróf elnöklésével értekezletet tartott. A kormány képviselőjében jelen volt az értekezleten Günther Antal igazságügyminiszter.

Bethlen István gróf bejelentette az értekezletnek, hogy a legközelebb a képviselőházban interpellálni fog a román irredentista mozgalom tárgyában. Tudomásul vették.

Mecser Béla kéri az elnökség erélyes intézkedését, hogy a párttagok szorgalmasabban látogassák a Ház üléseit.

Az elnök kijelenti, hogy az intézkedés az elnökség részéről már megtörtént.

Baloghy Ernő a lugosi választásról számolt be. Majd bejelentette, hogy Ujvidéken Teleki Arvéd gróf vasárnap tartotta beszámolóját, mely után népgyűlés volt az önálló vámterület és a magyar önálló jegybank tárgyában. Kiemeli, hogy ez alkalommal a szerbség mily lelkesen csatlakozott a függetlenségi párt gazdasági programjához, amit Balla Aladár főispán és Tomics Jasának, a radikális szerbek vezérének tud be. A szerbség közeledését a függetlenségi

korlat és erő kell e szerephez és Károlyi Leonánál mindegyik hiányzott.

Fehér Gyula (Thuretzky) Brazovicsot játszotta; van valami Brazovics-féle iz a szerepében, az kétségtelen, de azért nagy a különbség. Thuretzky egy jóságos öreg bácsi, a kinek galambpeje van s haragján át mindig érezni kell a jóságot, különben semmi értelme sincs a III. felvonásbeli Pál fordulónak. *Fehér* Gyula ezt a jóságot nem érezte s ezért kevesebb a sikere, mint a mennyit vártunk.

Angyal Ilkánál (Szepessyné) kikell emelni, hogy neki egyedül volt teljesen korhű a kosztümje. Kis jelenetét egészen szépen játszotta. *Rajcsányi* az inas jóízű alakításával arra nyújt reményt, hogy epizód szerepekre be fog válni.

Bécsi operett alakot csinált szerepéből; üres komédiázás volt az ő direktora; karzati hatásra, mélyen Herczeg színvonala alatt. *Bécsi* a fiatal fiu naiv hangját, féltékenységét nem találta el. Körmentinek imponálnia kellett volna az előkelőséggel; «komédiás, főispán pófával» A helyett a Tolvaj bánatos gimnazista szerelmét ismételte el. *Hevesi* Gusztika sem találta el a Zsuzsika szelid, gyermekes, bájos hangját. Kis szerepekben többé-kevésbé megelégedtek, de semmi különöset nem produkáltak. T. Pogány Janka, Szarvasi (igen jó maszki) és Hajnal György.

A szerepeibe teljesen elmélyedők csekély száma lesz az oka, hogy Déryné ifiasszony Nagyváradon kedvesebb lesz olvasmányának, mint szindarabnak s pár előadás után minden szépségével együtt le fog tűnni a műsorról.

Dr. Krüger Aladár.

párthoz méltányolni kívánja, hogy a legkoncilián sabb nemzetiség és a függetlenségi párt közt az összhang mielőbb létesüljön. Végül

Ugron Gábor jelenti be, hogy tekintettel a nemzetiségi obstrukciójára, az ülések meghosszabbítását fogja indítványozni. Ezzel az értekezlet véget ért.

A dunapatai pótválasztás.

Ma folyik le Dunapatajon a pótválasztás *Mursa* Gyula és *Gausser* János függetlenségi jelöltek közt. Mindkét jelölt hatalmas táborral vonult fel a választáshoz. A harc rendkívül elkeseredett és incidensekben gazdag. Ifj. Madarász József és Nagy György képviselők *Kassay* István választási elnököt a szavazó helyiségben szavazás közben állítólagos erőszak miatt kérdőre vonta, mire az elnök csendőrkkel kivezetette őket a helyiségből. A két képviselő e miatt táviratilag jelentette be mentelmi jogának megsértését *Andrássy* Gyula belügyminiszternek és *Justh* Gyula házelnöknek. A bejelentést a Ház mai ülésén el is intézték.

Estig a két tábor egyformán ontja a szavazókat. Este 6 órákor leszavaztak:

Mursa Gyulára 1570-en,
Gausser Jánosra 1480-an.

Ettől kezdve gyérülni kezdett *Gausser* tábor, míg *Mursa* szavazói egyre sűrűn jelentkeznek. Este 7 órákor pedig a szavazatok aránya ez:

Mursa Gyulára 1758,
Gausser Sándorra 1504.

Mursa megválasztása bizonyosra vehető.

Késé éjjel jelenti tudósítónk, hogy a dunapataji választáson 108 szótöbbséggel *Mursa* Gyulát választották meg.

Alhírek a horvát miniszteréről.

Zágrábból jelentik: Az *Agramer Tagblatt* ma esti száma *Josipovich* Géza horvát miniszterrel érdekes interjút közöl. Az interjúban kijelenti a horvát miniszter, hogy a lemondásáról eiterjedt híresztelések teljesen alaptalanok közte és a kormány többi tagjai közt semmi konfliktus nincs. Visszautasítja ezután a horvát miniszter azokat a támadásokat, melyeket újabban intéztek ellene, mintha ő Horvátország politikai viszonyai felől nem volna kellően és teljesen tájékozva. Végül kijelenti, hogy Zágrábra azért érkezett, hogy egy közigazgatási kérdésben a kormányt informálja.

Uj horvát sérelem.

Justh Gyula képviselőházi elnök ma lezsedette a képviselőház ormáról a nemzetiszínű zászló mellől a horvát zászlót azzal a megokolással, hogy a népoktatási javaslat nem magyar-horvát közösügy. A dolog a horvátok közt nagy felháborodást keltett. *Justh* ezt a szándékát már szombaton közölte néhány képviselővel, amire ma az összes zágrábi ellenzéki lapok tudósítói Budapestre érkeztek, hogy személyesen győződjenek meg a nagy «sérelemről». A horvát koalíció nevében *Supilo* Ferenc délelben telkereste *Justh* Gyulát, hogy a dologban értekezzen vele. Az értekezés eredménye az lett, hogy holnaptól kezdve újra kitűzik a horvát zászlót és az állandóan az épületen marad ezután. Az állítólagos horvát sérelem így tárgyatlanává vált.

Borzalmas gyilkosság a város közepén.

Rémes gyilkosság tartja izgatottságban Nagyvárad közönségét.

Tegnap kora hajnalban terjedt el a hír, hogy a Fő utcán egy fiatal embert agyon szúrtak.

A megdöbbentő hír igaz volt. A város legnépesebb helyén, a Rákóczi-ut és Uti-utca sarkán agyonszúrták Jámbor Sándor 27 éves törvényszéki napidijas irnokot. Az Erődi-cukrászda előtt nagy vértócsa jelezte a borzalmas set helyét a villamos sínek között.

Jóllehet, hogy a véres tett akkor is megtörténhetett volna, ha nagyobb számmal lennének éjjelenként az utcákon a rendőrök, de mégis egészségtelen közbiztonsági állapotokra mutat, hogy akik legelőbb észrevették a borzasztó bűntényt, csak hosszabb ideig tartó szaladgálás után tudtak rendőrt keríteni. Ennek az az oka, mert kevés a rendőrlégénység s így egy őrszemre óriási nagy terület esik az éjjeli szolgálatnál. Itt is így volt. A rendőr, akinek a Kishidtól a Széchenyi-kávéházig terjedt a posztja, a Bémer-téren volt a bűntény elkövetése idejében.

Nagyon is elérkezett az ideje, hogy a főkapitány a rendőr-legénység szaporítása iránt előterjesztést tegyen.

A gyilkosság előzményei.

Jámbor Sándor törvényszéki napidijas vasárnap este otthon vacsorázott özvegy édesanyjának kórház-utcai lakásán s vacsora után feljött a városba időtölteni.

A körözs-utcai Szabó-féle vendéglőben borozgatott két barátjával, ahonnan 11 óra tájban távoztak s velük ment el a vendéglőből Becsey Ignác rendőrőrmester is, aki személyes ismerőse volt a fiatal embernek.

A Bihar-kávéházhoz mentek, hogy az orfeumot meghallgassák, azonban egyik barátja nem akart bemenni s Jámbor is igyekezett lebeszélni, hogy bemenjenek. Jámbor végre elvált többi barátaitól s ketten Zöldta-utcán át a Szent-László-térre mentek. Jámbor azonban még nem akart hazamenni s elvált barátjától, aki a Kishidon át Olasziba jött haza.

Hogy ezután hol járt Jámbor, a vizsgálat még nem derítette ki.

A gyilkosság.

Ejféli után fél 2 óra tájban egy öreg közműves s pár lépésre utána egy Jadács nevű cipész segéd igyekeztek a vasut felé a Rákóczi-uton.

A Casinó épületénél látták, hogy egy ur kinézésű ember a Nyiry gyógyszerár előtt a kocsit ut felé megyen, tántorogva.

Ugyanakkor a Wurst-cég üzlete előtt a másik oldalon haladtak Békésy Jenő ügyvédjelölt és Hevesi Akos kolozsvári gazd. akadémiai hallgató.

Amint az Erődi cukrászda elé ért az ut közepén a tántorgó ember hirtelen összeesett.

Ugy a Casinó előtt menők, mint a két utóbbi ifju, hallották, hogy az összeesett ember a következő szavakat mondta:

— Végem van! Szabó! Szabó!

Ugyanekkor érkezett oda Rigó Zoltán is. Mindannyian az uttesten fetrengő szegény ifjuhoz siettek s látták, hogy ömlik belőle a vér s többet nem tud szólni, csak hörög.

Egy gyermeket azonnal rendőrt küldtek,

s a Rimanóczy-házban lakó dr. Szöllőssyt költötték fel.

Közben a Bémer-térről megérkezett Nazsa János rendőr s a mentőkért telefonált. Csakhamar odaérkezett dr. Mayer László orvos s úgy ő, mint dr. Szöllőssy konstatálták a halált.

A vizsgálatnál megállapították, hogy iszonyu szurás okozta a gyors halált. A balmellen a kabátot, mellényt és inget keresztül szúrták meg a szegény fiatal embert.

Mivel a mentők halottat nem szállítanak, a gyorsan a helyszínén megjelent Eleméry Ferenc bűnügyi kapitán intézkedett, hogy a holttestet beszállítsák a rendőrségre. Itt újból megvizsgálták, s még az éj folyamán kiszállították a nagytemető hullaházába.

A vizsgálat.

Eleméry Ferenc alkapitány még az éj folyamán megindította a nyomozást a borzalmas gyilkosság ügyében. Dienes István és Vas Károly ügyes nyomozó rendőrök kutattak a rémes ügyben. A helyszínéről két fiatalember kocsin a szegény áldozat özvegy édes anyjának vitte még a rémhirt.

Kihallgatták még az éj folyamán azokat, akikkel az ifju a gyilkosság előtt együtt volt de senki sem tudott nyomra vezető adatokat.

Az édes anya azonban rögtön elbeszélte, hogy fiának nagy ellensége volt Szabó Jenő volt törvényszéki díjnok, aki most foglalkozás nélkül van s anyjánál lakik. Allítólag az áldozat többször emlegette, hogy Szabó olyan nagy ellensége, hogy még egyszer megöli, ha egyedül találja.

A halott utolsó szava összevág ezzel, mert a fentebb említett járókelők, akik látták, mikor összeesett, határozottan emlékeznek, hogy kétszer is említette a Szabó nevet.

A nyomozó rendőrök azonnal felkeresték Szabót, anyja lakásán, a tüzoltó őrtanya mellett a Peczenél mélyen bent levő nagy telek közepén álló házban.

Mikor a rendőrök odamentek, Szabó Jenő az ágyban feküdt s az éjjeli szekrény mellett állott a hatalmas stíletes bot, amely nagyon beleillik a sebbe.

Szabó azt adta elő, hogy a gyilkos számat egy törvényszéki bírótól kapta, holott azt Szabó Tyll János megyei hivatalnoktól vette, a múlt év novemberében, az esküvője előtt egy héttel. A hatalmas bot 4 centiméter átmérőjű s benne egy éles és hegyes 75 centiméter hosszú kard van.

A gyanuokok alapján Szabót a rendőrség letartóztatta s a rendőrségre kísérték.

A kihallgatás során mindent tagad s közönyösen viselkedik.

Lapunk munkatársa beszélt vele s azon kérdésére:

— Ki ölte meg Jámbor — cinikusan felelte:

— Nem tudok semmit. Jámbornak megtetszett halni s most rámfogják, hogy én ölttem meg.

Szabó és Jámbor között már régen ellenségeskedés volt.

Az egyik verzió szerint Szabó nagyon kártyázott s talán nem a legszabályosabban s Jámbor figyelmeztette, hogy ennek nem jó vége lesz. Már ezért is halálos ellensége volt Szabó Jámbornak.

Még jobban kiélesedett ez az ellenségeskedés a múlt évben, mikor a tisztviselők valami táncestélyt rendeztek s valami elszámolási differenciák merültek fel.

Szabó Jenő hir szerint nagyon indultatos összeférhetlen ember. Allítólag azelőtt mérsáros segéd volt s előkelő rokonsága juttatta be annak idején a hivatalba. Feleségétől most válik.

A válóperben feleségét dr. Mártonffy Bogdán ügyvéd képviseli, aki hir szerint a felesége panaszára már régebben intervenált a rendőrségnél, hogy vegyék el Szabótól a nagy stíletes botot, mert többször fenyegette a feleségét.

A vidéki járásbiróságnál volt mint díjnok allítólag azért hagyta ott hivatalát, mert ott az ember független nézeteit nem nyilváníthatja.

Annyit beösmert, hogy több ösmerőseivel vasárnap este fél 1 óráig a Lloyd kávéházban mulatott s háromnegyed 1 órakor már otthon volt.

A tüzoltó őrtanyán kint álló őrszem azonban azt állítja, hogy később látta hazamenni.

Természetes, hogy a gyilkossággal kapcsolatban a legkülönbözőbb hírek keringenek a városban. Vannak, akik azt mondják, hogy 1 óra tájban látták a Széchenyiben, a kávéházban azonban erre nem emlékeznek.

Annyi bizonyos, hogy az alibijét még nem tudta igazolni s a gyanuokok nagyon súlyosak.

Tetemre hívás.

A szegény ifju holttestén tegnap délután törvényszéki boncolást eszközöltek s a gyanúsított Szabót, a saját beleegyezésével, szintén kivittette Eleméry Ferenc kapitány a boncolóházba.

A boncolásnál jelen voltak: Debreczeni József vizsgálóbíró, Eleméry Ferenc kapitány, dr. Grosz Menyhért és dr. Gerő Sándor törvényszéki orvosok, Zilahy Antal tb. rendőrbiztos, Mendelényi Béla rendőrfogalmazó Bondray László jegyzőkönyvvezető s a nyomozó rendőrök Szabó Jenővel.

A gyanúsítottat szembesítették a holttesttel, de éppen semmit sem árult el viselkedésével s közönyösen nézte a szerencsétlen halottat.

Az orvosok a boncolásnál megállapították, hogy a szurás a baloldalon a 2. és 3. borda között történt s oly erős volt, hogy a baltüdőt teljesen átdőfte a szív felett s azonnal előntötte a vér. Ez okozta a gyors halált. Az 1 és fél centiméter széles és 9 centiméter mély sebbe nagyon beleillik a stilet. Az orvosok véleménye szerint a sebnak inkább a stilet felelhet meg.

Az áldozat.

Jámbor Sándor igen szorgalmas, jó viselkedű, józan életű fiatal ember volt, aki már évekkor elelőtt letette a telekkönyvi vizsgát s most várta a kinevezését. Szerény keresetéből is segítette özvegy édes anyját, akit most igazi gyámolatnak rémes halála teljesen kétségbeesett s megtört. Két férfi és egy leány testvérre van.

Vasárnap már balsejtelmekkel indult a városba. Mikor vasárnap este vacsora után távozott lakásáról, a szomszédos ház ablakán kinézett egy fiatal leány ismerőse, aki kérdezte tőle:

— Hova megy!

— Megyek a kávéházba, de igazán tündömdöm rajta, meniek-e?

— Miért!

— Bánt valami sejtelen. Nagyon jó kedvem van, úgy látszik, vesztetemet érzem.

— Ugyan, ugyan, nevetett a leány. Ne legyen olyan bohól!

— Bánt valami, mintha valami baj történne velem. Ezzel köszönt s elindult.

Sejtelve igaz volt!

*

A szegény ifju családja még tegnap este intézkedett a temetéséről. A holttestet hazaszállították a Kórház-rtcai házhoz, a kétségsbeesett családhoz. Temetése ma, kedden délután 5 órakor lesz.

A család a következő gyászjelentést adta ki:

Özv. Jámbor Ferencné, szül. Szatyori Erzsébet mint édesanyja, Jámbor István, Jámbor Andor és Jámbor Flórka mint testvérek, továbbá Jámbor József és neje, valamint özv. Barth Ferencné szül. Jámbor Zsófia mint nagybátyja és nagynénje, továbbá az összes rokonok nevében legmélyebb fájdalommal tudatják a legjobb fiu, testvér és unokaöcsnek Jámbor Sándor telekkönyvvezetői minősítéssel bíró kir. törvényszéki díjnoknak folyó évi április hó 8 án hajnali 2 órakor váratlanul történt gyászszos elhunytát. A megboldogult drága halott földi maradványai folyó hó 9 én d. u. 5 órakor fognak Kórház-utca 13. számú háztól az ev. ref. egyház szertartása szerint az olasz-i temetőben örök nyugalomra tétetni. Mely vég-tisztességtételre az elhunyt rokonai, kartársai, barátai és ismerősei tisztelettel meghívotnak. Nagyvárad, 1907. április 8. Áldás és béke porairal!

UJDONSÁGOK.

Előfizetési felhívás.

A Szent László nyomda részvénytársaságának az az intézkedése, hogy az új bérlőnek adta át a nyomdát, kezdi gyümölcsét megteremni. Olvasóink elismerésükkel, a közönség új előfizetők jelentkezésével, mind elismerik az új rendszer szükséges és üdvös voltát.

Az év negyed kezdetén a szerkesztőség is, indítatva a vállalkozó áldozatkészségétől, újult erővel fog munkája folytatásához. A keresztény Magyarország, e város és megye felvirágzására, a magyarságnak az ősi alapokon való megerősödése a mi ideálunk; ehhez a munkához kérjük a közönség fokozott támogatását.

Együttal ismételtén felhívjuk a figyelmét lapunk nyomdájára is, melyet az új bérlő teljesen modern elvek szerint vezet s a legnagyobb igényeket is kielégítően rendez be. Mindnyájunk együtt munkálása, összetartása adja meg erőnket, munkálkodásunk sikerét.

Lapunk előfizetési ára a helyi lapokhoz a legolcsóbb:

Előfizetési árak:

A kiadóhivatalban átvéve:

Egész évre — — — — 16 kor.
Negyedévre — — — — 4 *

Helyben házhoz hordva:

Egész évre — — — — 20 kor.
Negyedévre — — — — 5 *

Vidékre postán szállítva:

Egész évre — — — — 24 kor.
Negyedévre — — — — 6 *

A »TISZANTÚL«
szerkesztősége és kiadóhivatala.

A Kath. lyceum záróünnepélye.

A nagyvárad kir. kör lyceumi előadásainak záróünnepélyét, mint megirtuk, e hó 13-án, azaz szombaton este 6 órakor tartja a premontrei rend főgimnáziumának dísztermében. A kath. lyceum záróünnepélye műsorát tekintve, valóságos művészi eseménynek igérik. Dr. Lányi József tinini püspök előadása az egyház álláspontról a mai kor naturalisztikus irodalmával szemben kiváló jelentőségű pontja a műsornak. Az ünnepély nagy vonzóereje még Tarnay Alajos kiváló zongoraművész zongorajátéka, Frankó Sándor hegedűjátéka, aztán dr. Krüger Aladárné és dr. Krüger Jenő páros éneke Puccininek »Bohém élet« című operájából.

Az ünnepély műsora a következő:

1. Tarnay zongorajátéka.
  2. Az egyház álláspontja a mai kor naturalisztikus irodalmával szemben. Előadás, tartja: dr. Lányi József tinini püspök.
  3. Sonata Rubinsteinől, op. 19. (Adagio és Allegro) Előadják: Frankó Sándor (hegedű) és Tarnay Alajos (zongora.)
  4. Az erdőben Popper Dávidtól, op. 50. Előadják: Kürthy István (cselló) és Masalik József (zongora.)
  5. Tarnay Alajos dalai. Előadja a szerző.
  6. Bohém élet, opera Puccinől; az első felvonás várfelene. Eneklük: dr. Krüger Aladárné urnő és dr. Krüger Jenő. Zongorán kíséri: Tarnay Alajos.
- A belépti-jegy személyenkint egy korona. — Állóhely 60 fillér. A jegyek Láng József könyvkere-kezdésében s a Kör szolgájanál előre is megváltatók, valamint az ünnepély előtt a pénztárnál.

Tájékoztató.

Április 13. Kath. liceum záróünnepélye.

Április 14. A hegyközség gyűlése.

* **A szent Erzsébet jubileum.** Pozsony városa, mely tudvalevőleg magát tekinti, szent Erzsébet születési helyének, ez év őszén nagy-szabású jubilaris ünnepségek keretében kívánja megünnepelni II. Endre magyar király szent életű leányának nyolcszázados születése napját. Az ünnepélyre Pozsony városa már most nagyban készülődik. Mint nekünk Pozsonyból írják, a szent Erzsébet jubileum dolgában vasárnap délből a város háza nagytermében nagygyűlés volt, melyen megjelent Izabella főhercegnő is. Komlóssy prépost üdvözölte a főhercegnőt és felkérte az elnöki szék elfoglalására, amit a főhercegnő elfogadott.

* **Birói kinevezés.** Ő felsége a magyar király Nagy Dezső elesdi járásbírói albirót a világosi járásbíróshoz járásbíróvá neveze ki.

* **Birói szakértői szemle az aszfaltról.** A Rákóczy-ut és Bémer-tér aszfaltjának ügyében a magyar aszfalt társaság birói szakértői szemlét kért. A birói szemlét tegnap kezdték meg a városházán; egyelőre a szerződés átannulmányozásával; ezután majd megtekintik az aszfaltot. A tárgyalásnál a város főmérnöke és az aszfalt társaság igazgatóján kívül a következő szakértők voltak jelen: a város részéről Glatter Emil bécsi aszfalt gyárigazgató, Sztróky József budapesti főmérnök, az aszfalt vállalkozók részéről Hirsch Mór nagyvállalkozó és Virágh Lajos aradi főmérnök; a bíróság részéről pedig Zsigmondy Jenő és Kistaludy Liptay Károly.

* **Uj román tolmács.** A nagyvárad kir. törvényszék elnöke Clintoc Jenő nagyvárad lakost a nagyvárad kir. törvényszékhez állandó oláh tolmácsná nevezte ki.

* **A pénteki városi közgyűlés.** Meg-galmas ülése lesz pénteken, április hó 12-én Nagyvárad város törvényhatósági bizottságának. A legérdekesebb tárgy lesz a csatornázásról szóló szabályrendelet, amely a nagy mű finanszírozását is felöli. A kérdés a város egész polgárságát érdekli, mert óriási újabb terhet ró a polgárságra. — Ugyancsak most kerül tárgyalásra a tüdővész elleni védekezésről szóló szabályrendelet. — Pekanovits Imrénének a Körözs szabályozására vonatkozó indítványát pártolólágg terjeszti elő a tanács. — A város háza melletti Körözs-parttal építésének új terveit szintén beterjeszti a tanács. — A sertés-vásártéren tervbe vett sertés szállások felállítást pártolólágg terjeszti elő a tanács.

* **Uj egyetemi tanár.** Doleschall Alfréd, a budapesti királyi büntetőtörvényszék helyettes elnöke, »A Vasárnap« értesülése szerint legközelebb megváltik állásától. A vallás- és közoktatásügyi miniszter előterjesztésére ugyanis a király a budapesti királyi tudományegyetemre a büntető jog nyilvános rendes tanárává nevezi ki. A kinevezésről szóló királyi kézirat a legközelebbi napok egyikén jelenik meg a hivatalos lapban. Doleschall utódja Magyar István királyi ügyész lesz. Magyart, aki igen népszerű tagja a budapesti ügyészségnek, legutóbb a Polónyi-Lengyel afférral kapcsolatosan sokat emlegették.

* **A nagybányai bányászok sztrájkja.** Nagybányáról jelentik: A bányászok sztrájkja kezd veszedelmes jelleget ölteni. A bányaigazgatóság kijelentette, hogy addig nem tárgyal a munkásokkal, míg munkába nem állnak. A bányamunkásokat ez nagyon elkeseríti. Vasárnap éjjel a bányaigazgatóság épülete felé dinamitot dobtak. Szerencsére a dinamit a közeli Zsaszar folyóba esett és ott irtózatoss detonációval felrobbant. A robbanás következtében a lámpák el-aludtak és egy negyed mértföldnyi területen az összes házak megremegek. A tettes elmenekült. Azóta keltős csendőrszázatok csirkálnak. A város lakossága közt nagy a pánik.

* **Tanító tragédiája.** Szabadkáról jelentik: Sárffy Béla soltvadkerti tanító a múlt héten büntetésből megvert egy tanuló. Idegességében azonban oly szerencsétlenül verte meg a fiut, hogy az halálosan beteg lett. Az orvos meg is mondta a tanítónak, hogy a fiu belehal a verésbe. Ez nagyon elbusította Sárffyt. Szombaton délután sz iskolában tanított épen, mikor odakint egyszerre megszólalt a lélekharang. A tanító a harang szavára kirohant az iskolából, szobájába zárkózott, ahol löbe lötte magát. Sárffy 25 év óta tanított Soltvadkerten, ahol nagyon szerették. A tragikus végű tanító iránt általános a részvét. A fiu is meghalt azóta, akit megvert.

* **Uj postaügynökség a megyében.** Biharvármegye Feketeügyörös községében Feketeügyörös elnevezéssel 1907. évi április hó 16-án a postaügynökségekre meghatározott teljes működési körrel postaügynökség lép életbe. A postaügynökség postai összeköttetését a Feketeügyörösről Tenkére és vissza naponként közlekedő gyalogküldönc postajárat útján a tenkei posta-távirda hivattalal fogja kapni. A postaügynökség kézbesítési kerületébe Feketeügyörös községet, Meczner, Miskolczi, Nadányi tanyákat és Váka pusztaát osztotta be a postaigazgatóság. Ezen helyek utolsó postája Tenke. A postaügynökség ellenőrző postahivatala Tenke.

* **Egy derék matróna halála.** Nagyvárad egyik tekintélyes, közbecsülésben állott derék matrónája: özv. Lukács Jánosné szül. Janky Anna tegnap hosszas szenvedés után meghalt 79 éves korában. Az elhunyt urnő néhai dr. Lukács János Biharvármegye és a közközház főorvosának özvegye volt. A nagyszámu tekintélyes család gyászában őszinte résztvesz a város és megye közönsége. Nem sokáig élte túl testvérét, Janky Józsefet, akihez rajongó testvéri szeretettel vonzódott. Az utóbbi időben, előrehaladott kora folytán, teljesen visszavonulva élt, de akik az elmúlt évtizedekben ösmerték, bizonyára méltányolják a nemes lelkű nő áldásos tevékenységét, amelyet fiatalabb korában kifejtett. Temetése holnap, április 10-én, délelőtt fél 10 órakor lesz a Kálvária-utcai gyászaházban.

* **Adományok a Kossuth-szoborra.** A nagyvárad Kossuth-szoboralap javára újabban a következő adományok érkeztek dr. Adorján Emil szoborbizottsági elnökhöz: a nagyvárad ipartestület 1907. évi adománya 400 kor; a nagyvárad takarékpénztár 1907. évi adománya 50 kor; a magyarcsékei kerület függetlenségi és 48-as pártjának iparos fiatalisága által Szombatságon rendezett bál jövedelméből 50 kor; Vicsay István gyűjtése 13 kor; a nyilvános perselygyűjtés újabb eredménye 57 kor. 67 fillér. A szoboralap összes készpénz vagyona jelenleg 12067 korona 29 fillér, melyből 11752 korona 29 fillér, melyből 11752 kor. 39 fillér a Magyar Bankban, 314 korona 90 fillér pedig a Nagyvárad Takarékpénztárban van gyümölcsözőleg elhelyezve.

* **Öngyilkosság verés miatt.** Az elmúlt vasárnapnak is meg volt a maga szomorú szenzációja. Rápolti Gyula 16 éves kovácsinsa mostoha apja, Kiss Mihály kovács mester beretvájával délután 1 órakor átvágta a nyakát öngyilkos szándékból, mert szörnyen szégyelte, hogy mostoha apja a házbeli szemellettára kötéllal nagyon megverte. A mostoha apja által rábizott pénzt, 11 koronát a fiu elmulatta s napokig bujdokolt, hogy elkerülje a verést. Vasárnap azonban a mostohaapja megcsipte a fiut s két kezét hátrakötve, kötéllal megverte, a szomszédok szemellettára. Szégyenében azután a mostoha apja beretváját magához kerítette s azzal elvágta a gégéjét. A mentők be szállították a kórházba; állapota súlyos s aligha marad életben.

* **Gyászrovat.** Bogye Pál nagyvárad gör. kel. lelkész és hitoktató f. hó 6-án meghalt. Temetése vasárnap délután ment végbe. Általános részvét kísérte sirjába.

* **Nagy tűz Szakadaton.** Mint értesülünk, vasárnap nagy tűz pusztított a közeli Szakadát község határában. A kár tetemes.

* **Adományok a munkás betegsegélyzőnek.** A nagyvárad első általános munkás betegsegélyző egyesület céljaira a következő adományok folytak be: dr. Szmezsányi Pál lat. szert. megyés püspök 200 kor., Winkler József v. püspök 40 kor., Fetser Antal felsz. püspök 20 kor., Palotay László apátkanonok 20 kor., Grócz Béla kanonok 20 kor., dr. Bogár István kanonok 20 kor., dr. Karácsonyi János kanonok 20 kor., Andrassy János kanonok 10 kor., Bunyitay Vince apátkanonok 10 kor., Dr. Karsch Lollion kanonok 10 kor., Molnár Lajos gyógyszerész 10 kor., Kiss Károly kereskedő 5 kor., Kormány Zoltán 4 kor., Rozvány György gyógyszerész 10 kor., Lessner Alfréd 10 kor., a Polgári Takarékpénztár 25 kor., a Kereskedelmi bank 25 kor., a Gazdasági és Iparbank 40 kor., a Nagyvárad Takarékpénztár 25 kor. A nemesszívű adakozóknak kegyes adományaiért ez uton is hálás köszönetet mond az egyesület nevében Zboray Gyula, az egyesület elnöke.

* **Találtak.** Egy fülbevalót és egy karikán 7 drb kulcsot. Igazolt tulajdonosaik átvethetik a rendőrség I. em. 7. sz. szobában.

* **Elveszett.** F. hó 7-ikén délután tartott színházi előadás alkalmával a földszinti állóhelyen elveszett egy sárga borítékú lera-gasztott és megcímzett levél 10 kor. készpénzzel és 8 drb. fényképpel. A káros kéri a becsületes megtalálót, hogy a jelzett levelet a rendőrségre szíveskedjék felvinni, hol illő jutalomban részesül.

Első Leánykiházasító Egyesület, mint szövetkezet, Gyermekek és Életbiztosító-intézet. Folyó hó 25-én tartotta ezen intézet 44-ik rendes közgyűlését Schwarz Ármán elnöklése és a számosan megjelent tagok élénk részvétele mellett.

A jegyzőkönyv hitelesítésére kiküldettek Ács Sándor és Szirtes Ignác urak.

Az előterjesztett igazgatósági jelentés és mérlegből kitűnik, hogy az 1906-ik kezelési év kedvező eredménnyel zárult, amennyiben az intézet tartalékai a múlt évi tetemes esedékségnek 1.078,779 kor. 89 fillérral történt kifizetése dacára az előző évvel szemben 12.796,010 kor. 46 fillérral 14.051.011 kor. 28 fillérré emelkedtek, mely tartalékok főte-leikben a következőkből állanak: 3.000,000 kor. n. é. Magy. Koronajáradék, 900,000 kor. n. é. Szekesfővár. köicsön, 4.908,000 kor. n. é. óvadékképes záloglevelek, 1.818,289 K. 70 fill. takarékbetétek, valamint a fővárosban fekvő 3 négyemeletes bérház 2.075,554 kor. 67 fill. beruházási értéke. A díjbevétel 2.949,900 korona 51 fillér, a kamat jövedelem pedig 571,698 kor. 64 fill. volt.

A díjtartalék K 12.535,884 87.
Az 1906-ik év kezelési feleslege 64,806 K. 35 fill., az alapszabályok 58. §-a értelmében ebből 50 százalék a jutalékfelemelési alaphoz csatolatik, mi által ez 544,787 K 98 fillérré emelkedett; a kezelési feleslegnek fennmaradó további 50 százaléka a különtartalék javára esik, amely így most már 528,606 K. 35 fillérré rug.

A hivatalnoki nyugdíjalap 195,080 kor. 14 fillérről 230,724 kor. 03 fillérré emelkedett; a közgyűlés a hivatalnoki kar hű és buzgó működésének elismerésül a nyugdíjalap javára 6000 koronát szavazott meg.

A jelentés és mérleg a felügyelőbizottság indítványának és jelentésének felolvasása után jóváhagyólag tudomásul vétetett s Gaál Bertalan és Laky Imre tagok indítványára Schwarz Ármán elnöknek, az összigazgatóságnak, valamint Kohn Arnold vezérigazgatónak egyhangulag jegyző önyvileg köszönetet szavaz a közgyűlés.

A felügyelőbizottsági tagok egyhangulag újból megválasztatnak.

A közgyűlés után megtartott igazgatósági ülésen Friedländer Izidor főkönyvelő igazgatóhelyettesé neveztetett ki.

SZÍNHÁZ.

A hét műsora.

Kedd: Kis szökevény (Kovács Mihály vendégjátéka.)

Szerda: Udvöske (Kovács Mihály vendégjátéka.)

Csütörtök: Vig özvegy (Szozer Ilonkával.)

Péntek: Cigánybáró (Szozer Ilonkával.)

Sombat: Hoffmann meséi (Szozer Ilonkával.)

Az orosz forradalom.

— Az Uránia utolsó előadása. —

Az egész művelt világot lázba hozta a közelmúltban az orosz forradalom, a melyet az Uránia színház most Strauss Adolf darabjában mutat be.

A jeles Orientalista ezzel a darabjával az Uránia műsorának legszenzációsabb darabját

alkotta meg, amely a fővárosban óriási érdeklődés mellett került színre.

A darab első felvonása a polgári forradalmat, második a rémes zsidóüldözéseket, a harmadik a katonai forradalmat mutatja be.

Egymásután vonulnak el a néző szeméi előtt az orosz forradalom rémesen érdekes jelenetei. Kiút a nagy sztrájk, általános a mozgósítás.

Gapon a híres forradalmár vezeti a népet, a katonaság sortűzeket ad, Gorkij Maximot elfogják. A munkás sereg utcai torlaszokat épít, a foglyokat kimentik. Majd megkezdődnek a leirhatatlanul rémes zsidóüldözések. Megrohanják a zsinagógákat, felkoncolják a családokat, kirabolják a házakat, még az iskolás fiúk is beállanak forradalmároknak, bombával felrobbantják Sergius nagyherceget, végül hogy teljes legyen a fejtelenség és pusztulás, kiút a katonai forradalom.

A Knyáz Potemkin hadihajó legénysége fellázad, Schmidt hadnagy áll az élükre. A cárhoz hű hajók rémes bombázást kezdenek meg, a nép térdreborulva imádkozik a tengerparton, felgyulladnak a naftaknak, tűz borít el mindent.

A szenzációs darab telve van érdekfeszítő képekkel s mozgatófényképpel.

A nagy események történetét mesteri módon festi meg a szerző s nem is csoda, hogy a darab iránt óriási az érdeklődés. Tekintve ezen körülményt, a színház igazgatósága ez uton is tudatja a közönséggel, hogy jegyek 3 korona, 2 koronna, 1 korona 40 fillér és 1 korona. Karzat 60 fillérért már előre is válthatók Vidor Manó könyvkereskedésében. A zenét ez alkalommal is a 37-ik gyalogezred zenekara szolgáltatja.

Szozer Ilonka Nagyváradon. Jeleztük, hogy e hét végére szenzációs vendégjátékokat tervez az igazgatóság. A tárgyalások eredményel végződtek, nagy áldozatok árán megnyerte az igazgató három vendégjátékra Szozer Ilonkát, a budapesti Operaház gyönyörű hangú művésznőjét. Az illusztris vendég három kiváló szerepét játssza el ez alkalommal és pedig csütörtökön a »Vig özvegy«-et, pénteken a »Cigánybáró« Saffját és szombaton a »Hoffmann meséi« hármass szerepét. Mindhárom előadás bérletszünetben megy. Jegyek már holnaptól kezdve előre válthatók.

Kovács Mihály vendégjátéka. Ma este mutatkozik be Nagyvárad közönsége előtt Kovács Mihály, a Népszínház hírneves művésze. A kitűnő komikus ma este a »Kis szökevény« egyik főszerepét játssza, a mivel Budapesten óriási sikert aratott. Holnap este megy az »Udvöske« a vendég közreműködésével.

EGYESÜLETEK.

Uj katolikus körök. A hegymagasi és mosonhalászi katolikus körök alapszabályait a belügyminiszter láttaozta.

A Régészeti gyűlés. A Biharvármegyei és Nagyvárad Régészeti és Történelmi Egyesület választmánya 1907. április 9-én, kedden d. u. fél 5 órakor a vármegyeház kistermében ülést tart, melyre a választmány t. tagjait ezenel meghívja. Nagyvárad, 1907. április 8. Az elnökség megbízásából: Dr. Tóth-Szabó Pál egyleti titkár.

Igazságszolgáltatás.

Sikkasztó körjegyző. A lunkai körjegyzőséghez tartozó Briheny község képviselő-testülete még 1903. évben elhatározta, hogy a község határában foganatosított kataszteri munkálatok költségeire 1200 korona kölcsönt vesz fel a Belényesi Népbanktól. A határozat végrehajtásával a község Drágány József akkori körjegyzőt, a község bíráját és pénztárnokát bízta meg. Drágány József fel is vette a banktól a kérdéses összeget, de belőle a község céljaira csak 400 koronát juttatott, a többit pedig saját céljaira fordította. A sikkasztás akkor derült ki, mikor a bank a községet megperelte a kölcsönért. A kir. ügyészség a község feljelentésére hivatali sikkasztás miatt perbe fogta a volt körjegyzőt. A főtárgyalás tegnap folyt le ez ügyben a nagyvárad kir. törvényszék büntető tanácsában *Millye Gyula* ítéltáblai bíró elnöklésével. A vádat *Gáthy Bálint* kir. alügyész képviselte, a vádlottat *Rádl Ödön* ügyvéd védte. A főtárgyaláson Drágány József beismerte, hogy a felvett 1200 koronából csak 400 koronát juttatott Briteny község céljaira, de avval védekezett, hogy a kérdéses összeget saját személyes hitelére vette fel s így jogosan használhatta azt a saját céljaira. A kihallgatott tanak azonban rációfoltak védekezésére. A kir. törvényszék ennélfogva megállapította bűnösségét, de esupán az egyszerű sikkasztásban, mert arra az álláspontra helyezkedett, hogy az elsikkasztott pénz a vádlott kezeihez nem körjegyzői minőségéből kitolyólag jutott és elítélte ezért Drágány Józsefet a 92. §. alkalmazásával 2 havi fogházra. Az ítélet ellen az ügyész eltérő minősítés, a vádlott és védője pedig a bűnösség kimondása miatt felebbeztek.

KÖZGAZDASÁG

Ertéktőzsde.

Budapest, április 8.

Osztrák hitelrészvény	678.—
Magyar hitelrészvény	796.—
Leszámitoló bank	506.—
Rimamurányi	525.—
Osztrák-m. állam vasutirészvény	670.—
Közuti vasut	594.—

A gabonátőzsde határideje.

Budapest, április 8

Buza április	15.50	15.32
Rozs április	13.50	13.30
Tengeri május 1907	10.58	10.46
Repeze aug.-ra	27.62	27.80
Zab apr.-ra	15.00	92.78

Hivatalos árfolyamok.

Budapesti áru- és értéktőzsde 1907 április 8-án.	
Magyar aranyjárdék 4%	11.21
Magyar koronajárdék 4%	99.—
Magyar keleti vasuti államkötvény 4%	83.—
Magyar földterhermentesítési kötvény 4%	95.—
Horvát-szlavon földterhermentesítési kötvény	96.—
Magyar gyermek sorsjegy-kölcsön	200.—
Tisza zab. és szegedi sorsjegy-kölcsön	150.50
Osztrák járadék ezüstben	99.—
Osztrák járadék papirban	100.—
Osztrák korona járadék	117.—
Osztrák járadék aranyban	99.—
1860. oszt. államsorsjegyek	155.—
Osztrák-magyar bankrészvény	17.65
Magyar hitelbank részvény	17.65
Városi villamosvasut	833.—
Osztrák hitelbank intézeti részvény	680.50
20 frankos frankos (Napolendor)	683.25
Osztrák-magyar államvasuti részvény	19.08
Német birodalmi márka	117.58
London vista	24117

A szerkesztésért felelős:

Dr. VUCSKICS GYULA.

21993—906. tkv.

Árverési hirdetmény kivonat.

A nagyvárad kir. törvényszék, mint tlkvi hatóság közhírré teszi, hogy a kir. kincstár végrehajtónak Filip Pálné Brinzás Péter, Brinzás Demeter, Brinzás János, Brinzás Filip, Brinzás Demeter kiskoru Brinzás György, Tyosán Mária és Tyosán Erzsébet somogy uzsopai lakos végrehajtást szenvedők elleni végrehajtási ügyében a nagyvárad kir. törvényszék mint telekkönyvi hatóság területén levő somogy uzsopai 76 sz. betétben A. I. 1—15 alatt felvett beltelkes házból, szántó-, rét- legelő földkekből és közös legelő, közös erdő járandóságból álló jószágtestre a végrehajtási árverést elrendelte s annak foganatosítására határnapul 1907. évi április hó 25. napjának délelőtti 11 óráját Somogy Uzsopa község házához kitűzte.

Kikiáltási ár 1943 korona! Azonban az árverésre kitett ingatlan szükség esetén ezen kikiáltási áron alul is elfog adadni.

Árverezni szándékozók tartoznak a kikiáltási ár 10 százalékát készpénzben vagy óvadékképes értékpapirokban letenni. Az árverési feltételek a kir. törvényszéknél mint telekkönyvi hatóságnál és Somogy Uzsopa község előljáróságánál tekinthetők meg.

Nagyvárad, 1906. december 18.

Kir. tszék mint tlkvi hatóság.

Kiss Andor,

kir. tszéki bíró.

Egy két jó családból való,
2—3 középiskolát végzett fiu
fizetéssel felvétetik
tanulónak
a Szent László nyomdában.

Uj üzlet Uj! üzlet!

Lukács Nándor butor-raktára

műasztalos-, kárpitos- és diszitó műhelye
Nagyvárad, Fő-utca 8. sz. Széchenyi szállodával szemben.

Allandó raktár: háló, ebédlő
uri szoba és szalon berendezések, mindennemű modern stíl szerint. Vas, réz és hajlitott fa-butorok rendkívül nagy választékban.

Pontos kiszolgálás. Olcsó árak.

Kívánatra rajzok és költségvetések ingyen.

21575—1906. tkv.

Árverési hirdetmény kivonat.

A nagyvárad kir. törvényszék mint telekkönyvi hatóság közhírré teszi, hogy a kir. kincstár végrehajtónak Ungur Péter somogy uzsopai lakos végrehajtást szenvedő elleni végrehajtási ügyében a nagyvárad kir. törvényszék mint telekkönyvi hatóság területén levő somogy uzsopai 47. számú betétben A. I. 1—7 alatt felvett beltelkes házból szántó-, rét- legelő földkekből és közös legelő járandóságból álló jószágtestre a végrehajtási árverést elrendelte, s annak foganatosítására határnapul az 1907. évi április hó 25-ik napjának délelőtti 10 óráját Somogy Uzsopa község házához kitűzte.

Kikiáltási ár 1029 korona, azonban az árverésre kitett ingatlan szükség esetén ezen kikiáltási áron alul is elfog adadni.

Árverezni szándékozók tartoznak a kikiáltási ár 10 százalékát készpénzben vagy óvadékképes értékpapirokban letenni.

Az árverési feltételek a kir. törvényszéknél mint telekkönyvi hatóságnál és Somogy Uzsopa község előljáróságánál tekinthetők meg.

Nagyvárad, 1906. évi december hó 11.

Kir. törvényszék mint telekkönyvi hatóság.

Kiss Andor,

kir. tszéki bíró.

MAGYAR BANK Részv.-társaság NAGYVÁRADON.

Alapszabályaink 10 §-a értelmében ezennel felhívjuk t. részvényeseinket hogy az esedékes részleteket pénztárunknál befizetni sziveskedjenek.

Nagyvárad, 1907. február hó 14-én.

Magyar Bank igazgatósága

Kivonat az alapszabályokból.

10. §.

A részvények árösszege a jegyzésnél kifizetett 10%-on felül a következő részletekben fizetendő:

a) Az alakuló közgyűléstől számított tíz nap alatt 20%, azaz részvényenként 40 korona.
b) A többi 10% 1907. évi február hó 5-től kezdődőleg minden hó 5-ik napján esedékes havi 10%^oos, azaz részvényenként 20 koronányi részletben.

A fizetések mindenkor Nagyváradon a részvénytársaság üzlethelyiségében teljesítendő.
Az esedékes részletek befizetésével késlekedő részvényjegyzőkkel szemben az esedékesség után 8 nap leteltéig jogosítva van a részvénytársaság a késedelmes részvényjegyzők által jegyzett részvényeket bíróság avagy közjegyző közbenjötte nélkül magánaton értékesíteni, mely esetben a befolyandó vételárból 6%^o késedelmi kamat és a 9.ik §-ban meghatározott átruházási díj és illeték levonása után megmaradó összegre a részvényjegyző igényt tarthat, de csak az esetben, ha annak felvétele végett a fizetési határidő lejártától számítandó egy éven belül jelentkezik, különben ez a maradvány a részvénytársaság tartalékálapjához csatolatik.

Ez a rendelkezés nem érinti a részvénytársaság azon jogát, hogy a fenti eljárás vényesével a részvényjegyzőkön az esedékes részleteket 6% késedelmi kamattal együtt örmellőzésen behajthassa.

Nagyvárad város

VILLAMOS MŰVE

Értesíti a n. érd. közönséget, hogy kaphatók. A sima izzólámpa ára darabonként 72 fillér, homályos (matt), színes fényképész-lámpák és mindennemű izzólámpa különlegességek ugyancsak kartell áron kerülnek eladásra. Ugyanott kaphatók nernst-lámpák és osmium-lámpák gyertyánként 1-5 watt fogyasztással.

Csillárok, izzólámpák és villamosmotorok eredeti gyári árak mellett kaphatók. A villamos mű igazgatósága elvállalja

villamosvilágítási

erőátviteli berendezések felszerelését, hővitését, átalakítását, javítását, izzólámpák kezelését, hozzávat szénpálcák szállítását, berakását és minden e szakmába vágó munkálatokat a legolcsóbb ár mellett

Nagyobb megrendeléseknél megfelelő engedmény. Költségvetés ingyen.

Lukács Aladár

elsőrangú kalap-, fehérnemű- és úri-
divat üzlete

Nagyvárad, Fő-utca. Telefon 516.

Dr. Rácz Ödön Sanatoriuma és

vizgyógyintézete (ezelőtt Politzer-féle)

Nagyvárad, Szilágyi-Dezső-utca, 7. szám.
Telefon 693.

Bejáró és bennlakó betegeknek egész éven át nyitva. (Fertőző és elmebetegek kivételével.) Vizgyógyászati, villany gyógyászat, villanyfürdők, szénsavas-törpefenyő. Asványfürdők, forró lékéselés, gőz szekrény, póstyéni iszapkura. Inhalatúok. Vibratios masszázs, Soványító és hizó kúra.

Javalva: Idegesség, kimerültség minden neme, gyomor-, bél-, szív-, tüdő és légzőszervek bántalmái, izületi-, izom-, ideg csúznál kitűnő gyógyeredmények.

Állandó orvosi felügyelet.
Olcsó árak. Pensio (lakás és ellátás) naponta 3-5-7 korona.

Prospektus és felvilágosítással szívesen szolgál

Dr. Rácz Ödön,
az intézet tulajdonosa és vezetője.

HIRDETESEK

jutányos árban
felvételnek a

"TISZÁNTÚL"

kiadóhivatalában.

Hirdetések felvételnek a kiadóhivatalban.

SZENT LÁSZLÓ KÖNYVNYOMDA

Nagyvárad, Szilágyi Dezső-u. 3. szám

Művek

folyóiratok, hírlapok,
vonalzatok,
gazdasági nyomtatványok,
egyházi, községi
és egyéb
hivatalos nyomtatványok,
körlevelek,
levélborítékok.

Elvállal és készít:

izléses kivitelben
mindennemű

nyomdai munkákat

jutányos árak mellett.

Vidéki rendelések gyorsan és pontosan eszközöltetnek.

Levélkezek,

számlák, falragaszok,
báll meghívók,
táncrendek, étlapok,
naptárak,
palackfeliratok,
névjegyek,

gyászlapok

stb. a nyomdai szakba
vágó nyomtatványok
készítése.

A lat. és gör. szert. kath. egyházmegyei nyomtatványok

raktára.

Hirdetések felvételnek a kiadóhivatalban.